

Omul și mediul sunt entități inseparabile, existența primului depinzând de cel de al doilea, iar factorii mediului (aer, apă, sol etc.) sunt modificați în urma acțiunii omului (antropice). Component (sistem) și progenitură tânără a travaliului evolutiv al biosferei, omul este expresia trendului ascendent al acestui proces, fiind singura ființă vie dotată, pe lângă inteligență, cu conștiință - capacitatea de a gândi și abstractiza, corect sau eronat.

Greșelile sunt fapte inconștiente, erorile sunt idei și fapte conștiente, produse ale gândirii umane superficial "alimentată" cu informații diverse sau care primește informații false ce distorsionează ori ascund adevărul. O astfel de problemă complexă ca cea din titlu nu poate să aibă decât un răspuns la fel de complex pentru că este un cumul de factori. Fie că ne referim la ritmul lent al împăduririlor, care cuprinde printre altele și refacerea perdelelor protective, fie că ne referim la reluarea programelor de îndiguiri și irigații, sau la alți factori care conturbă sau accentuează dezechilibrele climatice din România, totul este strâns legat de modul nostru de trai.

Atâta vreme cât am trait în armonie cu natura... vorba consacrată: "Codru-i frate cu românul" lucrurile au fost în regulă. Actualmente o serie de factori care „și-au dat mâna” încep să conlucreze în defavoarea noastră. Dacă nu se iau din timp măsurile potrivite, riscăm ca într-un viitor previzibil să spunem adio acestor plaiuri mioritice cântate așa de frumos de folclor. În acest context al unei lumi dinamice și a evenimentelor puternic marcate de schimbările climatice globale și de pericolul degradării factorilor de mediu există un obiectiv clar și anume acela de a orienta dezvoltarea durabilă pe o traiectorie corectă, spre protejarea factorilor de mediu deci inclusiv eforturi energice în direcția măsurilor obligatorii de răspuns la provocările de mediu datorate schimbărilor climatice. Desigur că nu este numai problema României.

Aceste practici de exploatare intensivă corelate cu schimbările climatice globale au condus la situația actuală. Încă din decada anterioară (2010-2020) analistul de mediu, Prof. Lester Brown, (președintele Institutului de Politici Planetare din Washington) avertiza că prețurile alimentelor vor crește din cauza unor factori precum schimbările climatice, creșterea populației, deficitul de apă și eroziunea solului. Dr. Lester Brown avertizează că am intrat într-o perioadă de risc în care cererea depășește randamentul sistemelor naturale. Previziunile analistul american sunt confirmate de situația actuală.

Încălzirea climatică globală este un fenomen cunoscut mediatizat la nivelul întregii populații europene și urmează să conducă la o creștere a intensității episoadelor ploioase, accentuând

riscurile de inundații bruște care alternează cu perioadele fierbinți și secetoase care provoacă seceta hidrologică atmosferică și pedologică în aceste regiuni. Alternanța fenomenelor meteorologice cu intensitate mare tinde să devină caracteristica climatică principală (trecerea treptată de la climatul temperat continental la climatul excesiv continental) căreia trebuie să i se adapteze agricultura în viitorul apropiat și căreia încercăm să-i facem față prin misiunea pe care o avem de îndeplinit în fața provocărilor de mediu cauzate de schimbările climatice.

Aceste argumente nu sunt noi, deoarece cu probleme asemănătoare dar nu cu manifestări de această intensitate, s-au confruntat și generațiile anterioare, astfel luând naștere pe teritoriul României primele amenajări de îmbunătățiri funciare încă din sec al XVIII -lea.

Lucrările de îmbunătățiri funciare începute în anul 1718, în Banat au fost realizate de Administrația Militară a Banatului și continuate, cu fonduri guvernamentale, până în anul 1840. Tot în această perioadă exploatarea lucrărilor de îmbunătățiri funciare a fost încredințată asociațiilor înființate de către proprietarii de terenuri agricole interesate. Sistemele de irigații sunt de interes european și național deoarece sunt un instrument prin care se crează condițiile de a se obține producții agricole mari și constante de la an la an, indiferent de condițiile climatice anuale, crearea de locuri de muncă și realizarea de materie primă în special pentru industria alimentară dar și pentru alte industrii.

De asemenea, irigația are un rol important pentru protecția mediului prin stabilizarea solurilor supuse eroziunii eoliene, aridizării și deșertificării, fenomene produse de tendința de încălzire globală tot mai evidentă consecință a schimbărilor climatice evidente. Lucrările din amenajările pentru combaterea eroziunii solului, cuprind componente de combatere a eroziunii de adâncime prin baraje, traverse, praguri, consolidări de mal, ziduri de sprijin, plantații antierozionale a eroziunii de suprafață prin terase, benzi și fâșii înierbate, valuri de pământ și lucrări de evacuare a apei prin captări izvoare, drenaj închis canale (de coastă, marginale), deșeușee și construcțiile hidrotehnice (căderi, podețe) aferente.

În comparație cu distribuția proporțională relativ egală a principalelor forme de relief la nivelul fondului funciar național al României se constată un dezechilibru evident în ceea ce privește repartitia acestora pe principalele forme de relief, cu marea majoritate a pădurilor localizate în zonele de munte (52%) și deal (37%) și cu un deficit pregnant de suprafețe acoperite cu pădure în zona de câmpie (11%).

În conformitate cu prevederile Codului Silvic, județele în care suprafața pădurilor reprezintă mai puțin de 16% din suprafața totală a fondului funciar sunt considerate zone deficitare în păduri. Investiții în dezvoltarea zonelor împădurite și în îmbunătățirea viabilității pădurilor, pe lângă influența pozitivă asupra condițiilor de climă, pădurile nou create contribuie și la creșterea diversității biologice la nivel local prin refacerea habitatelor și ecosistemelor și crearea de zone de tranziție propice dezvoltării populațiilor de insecte, păsări și mamifere.

Prin funcțiile de natură ecologică, socială și economică, pădurile furnizează și alte bunuri și servicii pentru societate, cum ar fi produsele lemnoase și nelemnoase, spațiu de recreere, înfrumusețarea peisajului, care completează raționamentul intervenției prin această măsură. România a avut o rețea de sute de mii de hectare de păduri și perdele forestiere în sudul și sud-estul țării, parte dintr-un plan ambițios de protecție împotriva secetei.

Acestea au fost defrișate începând cu anii '60 în numele unor politici agrare păguboase pentru sol și mediu. În anii '90 au fost distruse sistemele de irigații, iar pâlcurile de arbori care mai protejau câmpurile și drumurile au ajuns lemn de foc. Tăierile ilegale din ultimii ani au depășit oficial cele mai sumbre estimări: 20 de milioane metri cubi de lemn dispar anual fără urmă, inclusiv din zonele de câmpie, cele mai afectate de deforestare.

În următorii 30 de ani, peste 40% din teritoriul României va deveni o stepă aridă. Modelările climatologilor indică, într-un scenariu moderat, că peste 11 milioane de români vor fi afectați de creșterea temperaturilor, reducerea drastică a rezervelor de apă și deșertificare. Seceta va deveni noul normal. Mai avem umbră doar pe 6% din câmpiile României, iar marile orașe se sufocă sub poluare și caniculă. Împădurirea acestor zone este un obiectiv prioritar pentru siguranța națională.

Acum 100 de ani plantam primele bariere verzi de protecție. Acum 50 de ani începeam să le pierdem. Așa cum spuneam și în preambulul prezentului articol, o astfel de problemă complexă nu poate să aibă decât un răspuns la fel de complex pentru că este un cumul de factori. E timpul să reconstruim soluția naturală pe care o oferă pădurile, distrusă din ignoranță, lăcomie și proastă administrare.

INDEPENDENȚA
ROMÂNĂ

Nicu Doftoreanu

*Independența
prin Cultură*